

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foaia Inter.”, literară-illustrată și „Tovărășia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.

Pentru economi: numai 5 cor. pe an!

Pentru România pe an 30 Lei; pentru America 2 1/2 dolari.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Inserțiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 c., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Veste însemnată pentru abonații nostri!

Scoatem al doilea număr de foaie pe săptămână!

În fața întâmplărilor mari și pline de primejdii cari dau peste țară, nici cetitori din popor nu mai pot fi mulțumiți primind numai odată pe săptămână foaia cu știrile.

Iacă războiul în fiecare clipă poate izbucni. Fiecare zi va aduce atâtea știri mari, omul nu poate aștepta o săptămână după gazeta lui. De aceea, noi:

Vom scoate „Libertatea” de două ori pe săptămână: Mărcurea și Sâmbăta!

Mărcurea vom trimite numărul cel de rînd ca și pîn'aci, cu adausele sale, — iar Sâmbăta numai „Libertatea” singură, cu știrile cele mai nouă de pe cîmpul de luptă și din lumea mare! — Așa apoi tot din trei în trei zile, cetitorii nostri vor avea știrile toate cîte s'au adunat în acest timp!

Deschidem dară abonament pentru numărul al doilea al „Libertății”, — care să va trimite numai celor ce vor trimite plata și pentru acela: anume 2 coroane, pentru care ne îndatorăm a le trimite jumătate de an ai doilea număr de „Libertate”. După jumătate de an apoi, vom vedea de e de lipsă să-l scoatem și mai departe ori nu. Vom da de știre atunci.

Toți dar cari voiați să căpătați, încă din săptămîna viitoare încolo, și al doilea număr de „Libertate” cu cele mai proaspete știri despre războiu, grăbiți a trimite 2 coroane peste abonamentul ce aveți trimis pentru foile în forma lor de azi!

Pe așteptare nu trimitem nimănui!

Numărul de Sâmbăta (cel nou) va fi de 4, de 6, ori de 8 fețe, după cum va cere și trebuința!

Cei-ce n'au azi deloc foile noastre: între ca abonați noi de aci înainte; le dăm foile de rînd cu 4 cor. de acum pînă la capătul anului sau cu 2 cor. pe jumătate din vremea asta. Iar mai pînă 2 cor. pentru numărul al doilea, capătă 1 an și numărul regulat de azi al foilor și și cel nou ce scoatem!

Abonați regulați de azi: scrieți ce număr vă vine azi tipărit pe știa de adresă sub care vă vine foaia!

Grăbiți! ca să știm cui să Grăbiți!
trimitem și al doilea număr!

Războiul — bate la ușă!

Incordările s'au mărit. — Starea lucrurilor s'a înrăutățit. — Sirbia e aproape gata deplin cu înarmările. — Iși bate joc de Austria prin răspunsurile oficioase ce-i dă. — Corpul de armată VII. dela Timișoara, a primit poruncă să fie repede mobilizat și să plece în Bosnia!

Cinci corpuri de armată austro-ungară au primit poruncă de mobilizare! Intre ele 3 corpuri cu soldați mai ales Români!

Războiul e aci! Nu mai e nici o nădejde de a mai putea fi împedecat! Poate prin o minune!

Impăratul a dat poruncă să se mobilizeze cinci corpuri de armată de ale noastre, între ele corpul de Timișoara — Arad, de Orade și cel din Ardeal, — toate pline de feciori Români.

Așadar iar Români sunt trimiși în foc! Că-s bravi și viteji și buni în astfel de zile grele pentru Impăratul!

La Orăștie de Luni începînd în toată ziua curg cîte 5—600 și cîte 800 de rezerviști, cari sunt îndată îmbrăcați și trimiși în Bosnia!

Până Mărcuri în săptămîna viitoare, întreg Regimentul 64 trebuie să fie deplin mobilizat: cîte 280 de feciori în o companie, cu 252 puști. Și vin voinicii nostri cîntînd și intră sub steag, iar nevestele, părinții și unora copiii, le plîng în jur de-și sfășie inima!

Așa e și prin celelalte garnizoane în tot Ardealul, în Banat, părțile Ungurene și Bihor!

Teribilul războiu e aci!

*

În săptămîna din urmă, stările de lucruri dintre Impărația austro-ungară și vecina Sirbie, în loc să se îmbunătățească, s'au stricat și mai tare! Că să vede limpede, că Sirbia e încurajată de alte puteri, mai mari și tari ca ea, ca să nu să lase, ci să dea privilegiu de războiu!

Austro-Ungaria a pus guvernului sîrbesc, prin consulul său dela Belgrad, întrebare: ce vrea? Că Austria nu dorește războiul, și dacă Sirbia dă semne de pace, apoi între în înțelegere de-adreptul cu vecina sa Austrie, nu prin mijlocirea mătușei dela Miază-Noapte (Rusia), și atunci ea, Austria, e gata a-i face fel și fel de ușurări economice, de mare folos și cîștig!

Adecă Austria s'a dat, prin trimisul său, cu vorbă bună pe lîngă nestîmpărată vecină Sirbia.

Aceasta însă, cum nu face nimic de capul său, nu a răspuns îndată, ci peste mai multe zile, — să vede că pînă i-a șoptit mătușa dela Miază-noapte, că ce să zică. Și ce a zis; a fost supărăcios de tot pentru Austria: a luat'o curat în batjocură.

I'a răspuns anume, că ei îi pare ră că nu merge așa de ușor înțelegerea în privința legăturilor economice, a căror contract chiar să sfîrșește în cîteva luni, dorește noirea acelui contract, iar de no fi cu puțință în vremea asta scurtă, guvernul sîrb e gata a face ca starea de azi să se prelungească pînă la capătul anului și peste termenul de contract!...

Iar despre ce sună întrebarea Austriei în linia întii e, despre războiu ori pace: nici o vorbă! Să face ca surda din poveste care sămăna crastaveți:

— Bună ziua, babă.

— Crastaveți, dragă.

— Par'că esti cam surdă?
— El mână vacile n'ciurdă!..

Răspunsul acesta, dat ca în batjocură, a supărat foc și pe Austria, care altfel să silea a le tilcui toate cu multă bunăvoință, ca omul ce nu dorește poara!

Asta a fost Luni în săptămîna defață și Marți s'au și dat porunci telegrafice corpului VII. de armată dela Timișoara, ca cel mai aproape de Bosnia, să se pună repede pe picior de războiu și să plece în Bosnia! — în vederea războiului ce e la ușă și pentru întărirea trupelor aflate deja acolo!

Dar și alte 5 corpuri de armată au primit poruncă de mobilizare parțială, — chemîndu-și repede sub steag ce să poate aduna mai iute și mai bun!

Căci răspunsul Sirbiei să ia numai ca o apucătură vicleană, ca să mai încurce lumea cu el încă vre-o două săptămîni, pînă ce va fi ea deplin mobilizată, gata bine de războiu. Dar să pare că nici atîta timp nu i-să va da!

*

În fiecare zi putem primi știri despre deschiderea focului pe lungul graniței!

Știrile mai nouă, dela încheerea foii trecute, pînă la încheerea cestei de față, sunt următoarele. Le dăm după zilele în care au sosit la noi:

12 Martie.

Impărțirea comandelor.

Din Belgrad să telegrafiază; Az a fost aici mare sfat de războiu sub președinția ministrului de războiu Jivcovic. În sfat s'a stabilit cine sunt comandnții cei mai sus puși ai trupelor, în caz de războiu, s'au împărțit generalii, generalissimi. Ministrul a spus că înarmările să urmează, și nu să vor opri la nici o întreprindere.

— Mobilizarea trupelor sîrbești la rîul Drina sufere multe lipsuri, mai ales n'au care și căruțe pentru căraușire, nici cai!

— La Constaninopol au aflat, prin oameni ce știu bine lucrul, că în zilele din urmă Sirbia și-a grăbit foarte tare înarmările!

Clasa 3 de rezerviști.

— Dela cel din urmă războiu, clasa a 3-a de rezerviști (cei că-
tră 40 ani de bătrini) n'au mai fost
chemați! Acum i-au chemat și pe
acela și i-au înarmat!

Contra 3 focuri.

— Ziarul sîrbesc *Politica* scrie,
că ei știu că Austria li va ataca
dar nu s'ateme deea, că Austria
va avea să lupte contra trei
fronturi: Cu Sîrbia, cu Mun-
tenegru și cu inșiși Bosni-
ecii, cari nici ei, ba nici Sîr-
bii din Ungaria, nu vor dormi!

Iar *Cehii* din Boemia, aș-
teaptă numai cel dintii
zgomot al luptei, și vor
întra și ei în lucrare!

Voluntari ruși.

— Ieri au trecut prin Con-
stantinopol 200 de cazaci ruși cu
2 ofițeri, cari vin ca volun-
tari în Sîrbia. Și, să spune că
din Rusia de jos și din Caucaz,
sunt încă pe drum multe trupe
de voluntari.

— Guvernul sîrb a pus 25%
arunc de dare pe țară, pentru co-
perirea cheltuelilor de războiu!

Ofițeri ruși și italieni
în Muntenegru!

— Douăzeci de ofițeri ruși
și cinci ofițeri italieni au sosit
în Cetinje, (capitala princi-
pelui de Muntenegru) spre a în-
tra în slujba Muntenegrenilor
pentru războiu. Toți vor primi
comandă în arma de artilerie
(la tunari). Muntenegru are 14
baterii (companii de tunari), cu
tunuri primite toate dela Italia
în cinste! (Fiindcă fiica princi-
pelui Nichita de Muntenegru, e
Regină în Italia!). Ofițeri de rang
înalt rusesc, au plecat la hotare
să inspecționeze starea trupelor
și a întăriturilor de apărare și
a așezării tunurilor.

13 Martie.

Contele Forgach, consulul aus-
triac la Belgrad, a mers la minist-
rul de războiu sîrb, și l'a întrebat,
ce înseamnă aceea, că a chemat
sub steag pe rezerviștii de clasa a
3-a, lucru neobișnuit de zeci de
ani? I-s'a răspuns că: numai de
probă, pe o zi, dar lucrul n'are nici
un ascuțit contra Austro-Ungariei.
(Nu, nu! Credeți!)

Consulul austriac, respins.

— Rezerviștii de clasa 3-a au
ieșit la exerciții de arme, la ma-
nevre de războiu, la orașul Panița.
Consulul rusesc a mers să fie față
la ele, să le vadă cum merg. La
el s'a alăturat și cel austriac, For-
gach, că merge și el. Când a fost
la fața locului, *Forgach n'a fost lă-
sat să privească manevrele!*

— Ministrul de războiu sîrbesc,
Jivcoviți a spus, că el deja e în

stare a face cunoscut, că e gata
cu totul cu înarmările!

— Măne sosesc aici căzaci ruși
și ofițeri ruși, — și comitetul na-
țional de apărare, face mari pre-
gătiri pentru primirea lor! Moșteni-
torul de tron însuși le va ieși și-i
va saluta la sosire!

Un ofițer rus sosit în Niș, spune,
că îndată ce războiul va fi izbuc-
nit, foarte mulți ofițeri ruși vor
sosi la Belgrad și să vor da de vo-
luntari în războiu!

Pregătiri rusești.

— Știri din Petersburg, ve-
nite ziarelor germane, spun, că
în Rusia de Miază-zi (spre ho-
tarele ungare), în deosebi în țin-
utul Vilnei, Rusia face pregă-
tiri de războiu grabnice! Stările
sunt foarte primejdioase!

— Comandele militare dela
Vilna, Odessa, Varșovia, Kiew,
și toate cele mai aproape de
granițele austriece și germane,
au primit porunci secrete (în
taină), ca toate scrisorile mili-
tare secrete și arhivele mili-
tare și casele lor, să le trimită
mai în lăuntru țării!

La hotare sporesc din greu
trupele, — dar fără nici un
zgomot.

Comandele militare sunt alt-
fel năcăjite, că vad că e pri-
mejdie de războiu, și armata
rusească n'are deloc gata
de războiu.

Pentru cercul de Kiew s'a
trimis Comandei militare așa
zisul „orde de bataille“ (planul
de războiu).

Apropiere între
Bulgari și Sîrbi.

Mâna Rusiei să vede că vrea
să ducă cu un pas mai departe
planul unirii Slavilor din Balcani
între sine: Deși Sîrbi trăiesc rău
cu vecinii și frații lor Bulgari,
Rusia îi împinge spre o altă,
voind să-i înduplece a lega între
sine, în aceste clipe de primejdii
istorice, ce pot să le aducă mare
noroc ori mare zdrobire, să lege
alianță, tovărășie de arme, și să
se ajutore împrumutat! Că
izbuti-va ori ba, încă nu să știe.
Regele Bulgar a fost însă de cu-
rînd la Petersburg, la Țarul, și a-
tunci poate să se fi înțeles și în
privința asta.

14 Martie.

— Un fabricant englez de
bombe de dinamită, a plecat azi
acasă, după ce a fabricat aici
peste 50.000 bombe, cu cari să
vor înarma bandele de revoluțio-
nari bulgari, cari nu intră în ar-
mată regulată (Legăturile dintre
state opresc, anume, folosirea de
bombe de dinamită din partea ar-
matelor în războaie, fiind acelea
arme foarte barbare și teribile! Ci
Sîrbi să vede că vor să le folo-

sească față de Austrieci, dîndu-le
însă la trupe de revoluționari și
voluntari, în afară de armata re-
gulată!)

— Sosirea celor 200 căzaci
Ruși și ofițerii lor la Belgrad, e
socotită ca — începutul răz-
boiului!

— Pe 23 Martie e chemată sub
steag și clasa cea din urmă de
rezerviști.

— O fabrică din Saxonia, a
căpătat o mare comandă de praf
de pușcă pe sama Sîrbiei.

— Din Serajevo (în Bosnia)
vine știre, că la hotarul sîrbesc, să
vad deja cum să rînduesc trupele
sîrbe, cari stau din armată re-
gulată.

— Generalul englez Hamil-
ton a sosit la Belgrad. El era tri-
misul pe cîmpul de războiu al An-
gliei și în războiul rusesc-japonez.
Sosirea lui aci, e sămă că Englezii
demult știu că războiul va începe
și și-au trimis deja omul care să
privească mersul lui și să le dea
știri despre el!

Scrisoarea
Reginei României.

Regina României a scris Re-
ginei Italiei (fiica prințului de
Muntenegru) o epistolă, în care
o salută pe ea și pe Elena, prin-
cipesa sîrbă ce să află la re-
gina Italiei, zicînd:

— Scriu acum ca Carmen Sylva
(scriitoarea poetă, care dară n'are să țină
samă de părerile cercurilor politice din
jurul ei, ci numai de șoaptele inimii sale),
— și nu scriu ca Regina României, și sal-
lut pe principesa Elena, fiica Sîrbiei celei
mici, dar mîndre, care să luptă acum pen-
tru ființa sa! Intreg poporul român
simte una cu cel sîrbesc, precum
și eu consimțesc cu el, și dacă lucrul va
ajunge la războiu și eu ar trebui să aleg
între Carmen Sylva (femea scriitoare) și
între Regina României, apoi nu regina va
fi biruitoarea, și voui fi pe partea Sîrbiei!..

E însă prea cu puțință ca a-
ceastă scrisoare să nu fie adevă-
rată.

16 Martie.Credința
Împăratului Germaniei.

Împăratul Germaniei era să
plece în țările de Miază-zi ale Eu-
ropei (Italia, Corfu), să petreacă
cîțva timp și să-și vadă de sănă-
tate.

Acum să dă de știre, că el nu
va merge în acea călătorie, căci
vrea să fie la locul său în
ori-ce vreme și să poată ori-
cînd răspunde credinței de aliat (soț
de arme) al Austriei, de va
fi de lipsă!

Nu-i retragere.

— Din Belgrad să scrie, că
guvernul sîrb dă de știre, că în
privința cererilor ce a ridicat
față de Bosnia, nu este și nu
poate fi nici o retragere din par-
tea lui!

— Diplomații (trimișii statelor
streine) din Belgrad, să cercetează

foarte des unii pe alții și să sfătuesc
între sine și cu ministrul de externe
sîrbesc, ceea-ce arată cît de primej-
dioase află și ei stările de lucruri.
Consulul englez a cercetat azi pe cel
rusesc, și în vremea consfătuirii lor,
a mers la ei și moștenitorul
de tron sîrbesc!

Regele Petru.

Regele Petru al Sîrbiei să
plînge, că nu mai are oameni
care să-l asculte, că el n'ar
voi războiul, și de i-ar sta în pu-
tere l-ar, opăci. Dar țara și politici
și ministrii, îl voesc.

— În sfatul de ministri ți-
nut zilele astea de mai multe
ori, la cari a luat parte și Re-
gele, au răsunit glasul foarte
aprinse contra Austro-Ungariei.
Ministrul președinte Novacoviți
a pășit mai aspru în contra ei,
și pentru războiu. Ministri Passici
și Milanovici ar fi voit să por-
nească lucrul pe cale mai pa-
cifică. Regele nu și-a arătat
nici o părere.

— „Tägliche Rundschau“ din
Berlins scrie, că Sîrbia, prin răs-
punsurile ei nehotărîte, vrea să în-
curce numai lumea încă vre-o 2
săptămîni, că în atîta timp e ea
gata de tot pentru intrarea în răz-
boiu. Și Rusia, cu toate că o tot
tăgăduște, a spriginit pe Sîrbia în
hotărîrea ei aceasta!

— Ese la iveală ca Turcia
n'a pus pedeci trecerii de
material de războiu pen-
tru Sîrbia peste pămînt tur-
cesc.

Înarmări cu bombe.

Înarmările sîrbești să urmează
cu mare pripă. Trupe nouă să tri-
mit într'una spre hotarele Bos-
niece.

— Simbătă a plecat un
tren militar anume, care a dus
pentru divizia dela Drina mu-
niții (gloanțe de tot felul) și
bombe de mîna! Căci în
afară de înarmările trupelor re-
gulate, ministerul de războiu
înarmează și bandele libere, sub
titlul de „trupe voluntare“, ce
să conduc de sine, și acestora
le dau și bombe de dina-
mită, pe cari, cînd sunt a-
proape de inamic (ca la asal-
turi, la șturm-uri) le zvîrl din
mîna asupra inamicului și
fac uriașe pustiiri în șirele lui,
spărgînd și sfîrticînd grozav!
Noaptea pe furiș de să pot stre-
cura spre tabere ce odichnesc,
le ploaie cu atari bombe! Tru-
pelor regulate le e oprit prin
legile dintre state a le folosi,
fiind ale a un mijloc prea barbar
de potopit oameni.

„Fiți gata!“

— Comitetul sîrb de apărare națio-
nală a dat scrisoare către toți vo-
luntarii înștiințați, să fie gata de
războiu, că inamicul e mîntea ușii!

Deplin înarmați.

— Ministrul de războiu în o ședință închisă a dietei lor (skupcina), a făcut cunoscut, că toți bărbații datori a purta arme (asentați în rînduală) *dela vîrsta de 18 pînă la 48 ani, sînt deta cel dintii pînă la cel din urmă, înzestrați cu arme și muniții, și mai are încă arme și muniții îndestulitoare pentru 50.000 voluntari!*

Sosirea de Cazaci.

— Azi a sosit la Belgrad înția ceată de cazaci voluntari, erau numai 28 inși, trimiși nainte. Cică-s soldați ce au servit în armată rusească. Cetele mari au fost oprite la Niș și ospatate de ofițerii sirbi de acolo.

— Din Sofia (Bulgaria) să scrie, că săptămîna trecută au trecut pe acolo 3 trenuri cu cai, erau 600 cai din Rusia, mergînd Sirbiei.

— Multe familii sirbești din orașele aproape de hotare, s'au retras în lăuntru țării, — că să nu fie în calea focului ce va pîrjoli aceste ținuturi!

In Muntenegru.

— In Muntenegru s'au închis toate școlile, iar înarmările să urmează cu zor. *Toți bărbații, începînd dela junii de 16 ani — sunt înarmați.* Preoții atîta în biserici poporul contra Austro-Ungariei, care vrea perirea statelor slave! — Zilele astea un vapor rusesc a descărcat la Antivari arme și muniții pentru Muntenegru. Și dela fabrici englezești au sosit zilele astea multe arme și gloanțe!

17 Martie.La Drina.

Drina e riul de hotar ce desparte Bosnia de Sirbia. — *Armata sirbă a început a să concentra la Drina.* De pe munții Bosniei să vad trupele sirbești rînduite ca la 15 kilometri dela hotar.

Pe sub drumuri au pus pe multe locuri mine (ocne) de dinamită, ca de-o veni dușman pe ele, să-*l zvîrle în aer!*

— Să așteaptă în ori-ce zi ciocnirea! In jurul Lipniței s'au auzit pușcături de mașini de pușcat.

18 Martie.Planul Sirbilor.

— Sirbii au de gînd să lase Belgradul să cadă în mîna Austriecilor fără mari greutate, (că orașul e la marginea țării, pe tîrmul Dunării, deci ușor de atacat și de pe Dunăre cu corăbiile de războiu) iar ei să retrag în lăuntru țării, *pustiind totul în urma lor, ca trupele austriace să nu găsească nici o hrană, otrăvind și fîntinile!* Și ei așteaptă apoi pe inimic la cetatea Niș, care e

bine întărită și în loc bine de apărât!

Rusia nu lasă pe Sirbi.

Conducătorii Rusei o spun verde, că Rusia *nu va îngădui* ca Sirbia să fie umilită ori nimicită prin acest războiu. Chiar învinsă: în conferența puterilor de după războiu, Rusia crede că o va scoate cu cîștig!

Va sta Rusia pe pace?

Iaca întrebarea cea mare! Ea așa zice tot mereu: Eu nu-s gata de războiu, nu-l vreau, nu pot intra în el! In același timp însă, studenții universitari ruși aflători la școlile înalte prin Germania și alte țări străine, *au primit poruncă telegrafică de a veni îndată acasă toți cîți sunt asentați!*

Lumea nu crede în asigurările de pace a Rusiei! Ea lasă pe Austria să-și trimită puterile în Bosnia, și într-o bună zi să trezește atacată în coaste despre Miazănoapte, unde nu face pregătiri de apărare.

Războiu european?

In Paris e mare teamă că din războiul cu Sirbia, să iscă un războiu ne-mai pomenit, în care toată Europa va fi în foc, avînd Austria să lupte contra *trei fronturi!* Ar fi o adevărată catastrofă, potop, pentru statele Europei!

Puterea Austriei.

Austro-Ungaria are azi 102 Regimente de infanterie, 30 regim. de vînători, 4 reg. de Tirol, 4 reg. bosniece, 1 reg. de vînători bosnieci, 1 reg. de tren și telegraf, 15 batal. de pioniri, — 16 reg. de husari, 11 reg. de ulani, 15 reg. de dragoni, 14 reg. de tunari-Haubitz, 42 reg. de tunari de cîmp, 11 divizii tunari la husari, 9 divizii de tunari Haubitz grele, 4 reg. de tunari de Tirol-Voralberg, 6 reg. de tunari de cetate, 3 reg. de tren, — cari de tot dau in timp de războiu *2 milioane și jumătate* de luptători, (atîta cit are Sirbia cu copii cei mici cu tot!), iar adaugînd și honvezimea de aici și din Austria, alt milion, Impărăția are 3 și jumătate milioane brațe luptătoare!

Trenurile luate de miliție.

In ziua mobilizării depline, noaptea la 12, *toate trenurile țării intră sub comandă militară:* să începe mersul trenurilor după planul militar și trebuințele lui. In fiecare stație un ofițer și ajutoarele sale, ia comanda și de aci încolo merge după a lor poruncă, slugindu-să in înția linie trebuințele armatei! Deja acum așa-s prepătite toate, că un regiment să poate așeza in tren in o jumătate de cîas și poate pleca..

Plata duplă.

In vreme de războiu toți soldații capătă plată *îndoit* de mare ca in

vreme de pace, ba și adausuri de plată pe vreme de marș.

Mîncarea e cu mult mai bună ca in vreme de pace. Dimineața capătă (in locul zupei de chimin), thea caldă, cafea și beutură, ba și carne friptă.

Ajunși in țară străină, acolo trupele își cîștigă carnea de lipsă înții din vitele răpite de prin ținut, și numai încît nu gășesc, folosesc rezervele lor de carne.

Mobilizarea la noi.

Punerea pe picior de războiu (mobilizare) a armatei austro-ungare, s'a început!

Deocamdată nu e mobilizare *peste tot*, ci numai in parte: toate acele regimente cari au părți din ele (un bataillon ori două) in Bosnia, au să trimită trupe pentru întărirea celor din Bosnia pînă la statul de războiu. Deocamdată atît. Mobilizarea cea mare e numai pregătită și poate urma in ori-ce zi.

Azi să află in Bosnia trupe din regimentele Ardelene, Timișene, Aradane, Bihorene, și de prin Ungaria încă. Aceste părți au să mobilizeze.

La Oraștie casarma geme de mulțimea rezerviștilor sosiți și cari sosesec încă zilnic cu sutele, așezați prin podurile marilor casarme și pe unde pot.

Până Mercuri trebuie să fie toți îmbrăcați, iar Joi in 25 Martie pleacă cu trenuri anume spre Bosnia, încărcăți de arme și muniții!

Acelaș lucru pe la celelalte regimente ce au trupe in Bosnia.

250.000.

După-ce trupele nostre in Bosnia vor fi ridicate pe picior de războiu, — vom avea acolo *250.000* de soldați!

Sirbia nu are atîta. Ea de are 150.000.

Dacă va fi lăsată de sine, Sirbia va fi turtită in scurtă vreme de armata austriacă, care e uriașă față de a Sirbiei!

Teamă de Ruși

Și printre ofițerii nostri e viuă temerea, că războiul acesta nu să va sfîrși cu Sirbii, *cică!* Rușii pot da navală asupra țării, — și atunci urmează adevăratele zile grele și spăimîntătoare pentru țară!

„Jocul miresei“.

Obiceiul frumos numit „Jocul miresei“, pentru care iubita noastră foaie „*Libertatea*“ atîta a stăruit lăundînd și cu dreptul pe inițiatorii acestui mijloc de a ne acoperi cîtuși de puțin năcazurile noastre, a aflat urmași și in Munții-Apuseni la ospătul tinărului învățator Ioan Moldovan, care a pășit la sfta taină a căsătoriei cu dragălașa domnișoară Anica Cadis din Bistra, in 7 Februarie 1909.

La nunta ținută in aceasta comună fruntașe din Munții-Apuseni, la propunerea tinărului preot Laurentiu Nicoară, s'a colectat suma de *60 cor.* Cîte 5 cor. dela domnii L. Nicoara, preot, I. Muntean, Ioan Cadis; And. Muntean 11 cor.; Lajos Kebeli 4 cor.; Rom. Marcu, Aurel Micu, Ios. Panția, Ios. Catalina, Iul. Corvin, Sim. Goia, V. Pasca, I. Salmeu, Tr. Totelecan, N. Rancea și I. Moldovan cîte 2 cor.; Florin Burs 1 cor.; dna vād. Sofia Nicoara, Elisaveta Totelecan și Victoria Rancea cîte 2 cor.; dșoara Anuța Moldovan 1 coroană.

Suma aceasta jumătate s'a dăruit fondului pentru „*recuizitele școlare*“ al școalei din Bistra, iar jumătate oficiului parochial din Sin-Mihaiul-de-jos, (preot I. Moldovan).

Pentru ca obiceiul frumos să străbată, mi-am ținut de datorință să rog onorata redacțiune să publice aceste cîteva rînduri in prețioasa „*Libertatea*“.

Bistreamul,

Literatură

Aviz!

Am onoare a face cunoscut publicului mare românesc, că in înțelegere cu mai mulți fruntași distinși din Blaj, am luat asupra-mi reeditarea „*Revistei politice și literare*“.

Ca și pînă aici, această revistă va fi pusă exclusiv in serviciul apărării intereselor naționale românești, arătînd pe lîngă chestiunile zilei, tot ce poate să ne dea noi îndrumări pe calea propășirii și a închegării naționale. In afară de asta va cuprinde un bogat material literar, din peana celor mai distinși literați dela noi și din România.

Revista va apare, ca și in primul an al apariției sale, odată pe lună.

Costul abonamentului pe un an întreg: 12 cor. Pentru studenți, învățatori și preoți dela sat numai: 8 cor. Abonamente să pot face de pe acum la adresa subsemnatului.

Doritorii a avea număr de probă sunt rugați a-și da adresa.

Blaj, 13 Martie 1909.

Aurel Ciato.

In tipografia „*Neamului Românesc*“ din Vălenii-de-Munte (lîngă București), au apărut mai multe broșurele de popularizare, printre cari mai nou:

„*Unirea Principatelor*“ (1859) povestită Românilor cu privilegiul împlinirii a 50 ani dela întemeierea Statului-Român, de Nic. Iorga, din însărcinarea secției de Iași a „*Ligei*“. — Broșură istorică foarte interesantă. Prețul 80 bani.

„*Poezii alese*“ de G. Crețeanu, unul din poezii mai uitați din vremile lui 1848. 60 bani.

„*Înțelepciunea popoarelor*“, pilde filosoficești, din grecește. 20 bani.

Simțul religios, singurul fericitor în viață.

„Omenimea să află azi pe o înaltă treaptă de cultură, de lumină, de înaintare!“ — sunt cuvintele ce să aud mereu și pretutindenea. Nu e adunare, nu e foaie, ca să nu auzi, că vermele cel neadormit, adecă omul, din ce în ce, să face tot mai stăpîn preste toate din lume, pe pămînt, pe ape, pe văzduchuri! Că el știe a-și lua partea sa din toate, a-și trage folosul său, cu ajutorul luminei la care a ajuns! Că el e totul, și că toate sunt pentru el, iar el — nu e pentru nime!...

La înțîia vedere într'adevăr că te și uimește puterea omului arătată d. e. prin aflarea electricei, telefonului, telegrafului fără sîrmă, trenului-fulger, prin trenurile de pe ape numite „vapoare“, baloanele cu cîrmă, zidirile-minune, ș. a., și acum mai pe urmă prin „velocipedul de apă“, cari să arată a fi de mare folos pentru om. Ba pare-că te și însuflețesc cu nădejdea, că cu acest avînt de-odată, va veni și o lume nouă, mai bună, mai ușurătoare pentru acest verme neadormit, care află, cîrmuește și preface toate, prin puterea la care a știut ridica toate azi!

Dar, privind mai de-aproape, pare-că, prin toate acestea, omul să află ca și înainte de zidirea „Turnului-Babilonic“, că voește a scăpa de sub mîna, de sub ocrotirea Ziditorului a toate și Ocîrmuitorului însuși, ce-l numim Dumnezeu. Dorește, a nu mai ști teamă de nimeni, a nu să mai închina la nimeni, decît — sie însuși!

La așa înălțime ameteitoare i-să pare că stă. Și nu caută că el e ca și trestia ce să clatină de toate vînturile, și viața lui: adevărat, ca floarea cîmpului! Nu vede că prin modul-cum știe a să face stăpîn pe această lume, *el e care sufere mai mult în ea*, prin aceea, că ajunge tot mai puțin liberă voința sa de om, și tot mai mult supus pof-telor lumestii!

Nici o altă viețuitoare din lume nu lucrează atît de mult și așa de mașter, contra sa însăși, ca omul, prin dirigiarea cea nepriincioasă cît și priincioasă lui.

Căci nu să poate, decît ca atare să socoti și împrejurarea, că cultura, după care atîta să zbate și pe care atîta o îmbogățește prin iscodirile sale, a înmulțit în măsură grozavă trebuințele lui, *fără a-i fi dat și învățătura de a și-le împlini*, prin mijlocirea școalelor, care ar tre-

bui să fie și ele într'una prefăcute după înaintările „culturei“, să nu-ți dee, cum dau azi, numai cunoștințe felurite, teoretice, ci să te intrarmeze și pentru a putea primi lupta cu nevoile vieții trăite!

Și mai ales să nu să uite în aceste școale, — ceea-ce în țara noastră, după planul de învățămînt făurit de guvernul țării, tare să dă uitării!, — că nu numai *minții* să i-să tot dee agerire, poleire, strălucire, ci și *de inimă* să se poarte grijă! *Inima* să fie îndeosebi cultivată, nobilitată, făcută bună, iar asta să poate numai dacă tot ce să învață în școală, și din școală urmează a fi trecut în practica vieții, să pune pe cît mai larg temeiu *religios, moral, cu temere de Dzeu, și cinste pentru deaproape!*

Că, uite, mintea într'una agerită, luciată, își arată în viață rodul acestei îngrijiri deosebite a ei: vedem că iscodește atîtea lucruri, de te uimește! Dar, trebuie recunoscut, pe lîngă lucrurile trebuite, izbutește grozav a iscodi parcă mai multe *netrebuite*, ca: fel și fel de arme tot mai uimitor de ucigașe!, apoi iscodirea de beaturi spirituase tot mai felurite și mai rafinate și mai — nimicitoare de sănătăți și averi, și le răs-pindește tot mai isteț în grosul omenimei! Și altele.

Dar *inima*, inima, — asta nu-și arată în același pas curcerile sale! Ea, cu faptele ei de îndurare, de iubire a de-aproapelui, de oprire dela orice faptă spre stricăciunea de obște, — asta n'o vedem! Iar asta e o scădere uriașă, criminală, a avîntului „culturei“ în zilele noastre, și în deosebi în țara noastră!

E frumos avîntul spre libertate, dar azi oamenii cred că prin aceea își arată năzuința spre „libertate“, dacă să înfirpă în societăți ateiste (ce nu mai cred în Dzeu), și lapadă dela ei „jugul religiunii“ (?!), dacă în locul idealurilor vecinice și preacurate, singure vrednice de sufletul omenesc, pun egoizmul (lacomia după toate pentru sine), și deșertăciunea, în-fumurarea, cari în loc să-i împinteneze la fape bune, sunt dezvoltătoare a tuturor vîțiilor sociale, a tuturor pornirilor păcătoase și desfrîinate!

Să luăm de pildă, nenorocirea cu bețivii. Ce vedem? Aci statul își dă „libertate“ cîtă își trebuie: Deschizi crișme acuși una lîngă alta, le umpli de spirt și-l lași să curgă vale naimea mulțimei. Deși această „libertate“ ar putea să o cioante statul cît de mult, că prin aceea

numai cuminte s'ar arăta, — dar' nu să facă încă și el chestie de cîștig mare din acesta! Că, uite, de-s atîta bețivi în țară, și atîtea rele pe urma beției, apoi în mare parte vina o dă privilegiul, și apoi lipsa de buna creștere! Și privilegiu de a bea, și-să dă în cea mai mare și rău înțăleasă „libertate“! O școală bună, cu mult temeiu moral, religios, ar ajuta mult, ar opri mult din aceste rele!

Asta însămnă a da friu liber trupului și întietate față de suflet! Înșamnă a te face rob și în lumea ta, zisă „liberă“, rob patimilor, cari, ca asmuțate de lumea din afară, izbucnesc ca fără voie, din el!

Tot așa stăm cu toate patimile omenestii! Inclinații are omul spre multe rele, așteaptă numai clipă potrivită și locul priincios, pe care îl dă *privilegiul* rău, și lipsa de *creștere bună!* A ferî de privilegiul rău și a da timp de dezvoltare numai inclinațiilor bune, e ceea-ce să numește cu adevărat educație, creștere.

Singurele inclinații firești și vrednice pentru sufletul omului, cari ar trebui să aibă toată îngrijirea, sunt: învățarea de mic la *stăpînirea de sine* și lucrare din indemnul *idealelor mai înalte*, numite *vecinice, morale!*

Va să zică: lucrare de fapte bune și ocotirea a tuturor faptelor ce aduc relele sociale, culturale și economice, ce stau în legătură cu puterea și voia prea „liberă“ a omului! Înșamnă a vedea cu ochii limpezi, a avea toate simțirile întregi, a fi conștient! A căuta fericirea în tine însuși și nu afară de tine! A avea în *inima* tă *biserică*, fără de care cea de zid e de prisos! Căci prețuind și iubind pe frațele tău, pe semenul tău, te prețuești și iubești pe tine însuși, și iubești și pe Dumnezeu!

Scurt zis: Pe lîngă alte interese trecătoare, interesul sufletesc să lege mai intim pe oameni! Că Tatăl prin om să arată!

A greși, e lucru omenesc, a face cu voia rău, acela e păcatul!

Dar', o astfel de ținută în viață, ținută și firească și vrednică sufletului, nu să poate face, decît cuprins fiind omul de simțul credinței luminate și conștiente, va să zică avînd *duch D-zeesc*, pe carele cine îl are, are *totul* ce-i trebuie! — Pentru-că Duhul acesta, pe lîngă alte însușiri binefăcătoare, precum: că e doftorul sufletului în timpul sufe-

rințelor lui, el mai însămnă lumină, căldură și putere de viață, prin indemnul și însuflețirea ce e în stare a da, la lucrarea spre tot ce e frumos, bine și cinstit, prin năzuința spre a să întări cu toate acele arme ale științei, care îi fac cu putință această lucrare în mod exact, și prin disgustul ce arată cătră tot ce e urit, rău și necinstit!

Insușirile „științei“ profane fără de a cest Duch, să asămănă însușirilor pămîntului din părțile polare, la capul de miază noapte a globului pămîntesc, față de cele scaldate de soare. Acele au lumină slabă, n'au căldură, nu pot nu roade.

Știința profană adevărată, însă, și credința, *nu să resping*, ci încă prea bine să întregesc!

Că a fost, și sunt și azi, reprezentanți de ai credinței, adecă preoți, cari au avut păcate, la asta vina este a să căuta în persoana lor, și nu în credință. Și pentru preotul slab, nu e a să nesocoti ori desprețui biserica!

Un model de persoană bisericască, luminată de duhul D-zeesc, a fost de pildă fericitul Metropolit Șaguna. Aceasta să face vădit din cuvîntările, scrierile și lucrările vieții lui, neasămănat de bogate în fapte, și prin care n'a slujit făpturii, ci Făcătorului! Fericit poporul care are *astfel* de bărbați în biserică, sus și jos, și să năzuește necurmat a umbla pe căile lor.

Așadar, o creștere a tinerimii în *acest* dar deosebit, și nu numai în îndoparea cu cunoștințe generale, de puțin folos practic în viață, să impune de sine, ca fiind singur potrivit sufletului omului, și ducător la fericire!

Al trupului a fost trecutul, este și prezentul (zilele de față), al sufletului să fie *marcar* viitorul!!

N. M.

Correspondență.

O gospodărie a satelor.

— De pe valea Geoagiului. —

În notariatul Poiana (cercul Geoagiu) e mare ferbere pentru case pe sama notarului.

Înainte cu vre-o 9 ani notarul nemulțămît cu locuința și cancelaria veche, și-a cumpărat o *vatră* — cu vre-o 400 cor., a adus lemna cu comunele, dela Voia, și a început, cu ajutorul satelor, niște case din 3 odăi mici și scunde pentru locuit și una tot mică de cancelarie. Mai tirziu și-a mai mărît grădnicuț cu spese de cel mult 200 cor. Părți aci toate bune. Comunele i-au dat arîndă, ridicată după poftă, și au

avut pace. Dar în anul 1903 într-o zi frumoasă de primăvară, cum a umblat, cum nu, prin pod săcului dlui notar, destul că s'a aprins casa și a ars nu numai întreg coperișul, ci și grinziile și pereții au fost rău stricați! În primăvara și vara aceea întregă, ploile au pisat într-una părății și poditura coaptă de foc. Toamna târziu au fost acoperite cu țigla de cea mărunță, dar acum alte nenorociri. Sub greutatea țiglei părății slabi nu țin vâcălașul și apoi ține-te la repărări, și la neplăceri cu maistorii aduși dela oraș. De altă parte în vreme ploioasă patru părăe de cele turbate de munte (torrenți), dau năvală fără milă în părății casei, în curte și grădină. Două sunt așa de obraznice, că stau să se bage unul pe o fereastră, altul pe alta, ca să se întilnească oblu în casă. După fiecare ploaie ține-te la curățit de noroi, care să lasă de-a întregul pe sub părăți și în poartă.

Destul că în anul 1904 ne trezim cu dl fisolgăbirău Fekete, adunând toate reprezentanțele comunale în Poiană, ca să primească ofertul domnului notar Benedek Sándor, de a-i cumpăra casa și grădina pentru notariat cu 6000 cor. Dar oamenii toți într'un glas au zis, că nu le trebuie.

Mai târziu a colindat acest ofert prin reprezentanțele comunale din unele sate; unele s'au învoit, altele ba, și cîtăva vreme a rămas lucrul baltă.

Adecă a rămas pentru adunările reprezentanțelor, dar vorba despre vânzarea acestor case a fost întinsă la nenumărate privilegii și numai cei din partea locului știu cum.

În iarna a. 1907 ne trezim cu adunări nouă la comune, dar acum era altfel. Era propunerea chiar a jupînului Levi, la început mare contrar de a cumpăra casa dlui notar.

Să vede, că jupînul crîșmar iute s'a încredințat, că e mai bine să se facă acest tîrg... Acum s'au învoit mai multe comune la tîrg, dar nu toate.

În anul acesta, începînd dela 1 Aprilie 1909, dl notar și-a dat casa în arîndă la jandarmi, pe 10 ani, și-a zis primarilor să se îngrijască de locuință și cancelărie notarială, că așa cere legea. Neputînd căpăta cvartir după placul domnilor în vreme așa scurtă, oamenii s'a înspăimîntat. În 22 Februarie s'a adunat reprezentanțele pentru a să îngrijă de locuință și cancelărie notarială. Și atunci cum, cum nu, iară vine vorba de cumpărarea casei dlui notar. Ba primarul Gavril Augustin, din Poiana zice: trebuie să o cumpărăm, că avem »szukşég«. Și acum să hotăresc să o cumpere cu 7400 cor., și ca lucrul să fie mai sigur, să alege o comisie de 12 inși dintre primari, preoți ș. a., cari să se ducă în frunte cu dl notar la vicșpanul și la căpitanul jandar-

meriei din Deva și să strice contractul cu jandarmii, că acum sunt bune casele și de altceva, și comisia aceasta să iee bani împrumut să plătească dlui notar prețul. Pe la Deva a umblat rău, că jandarmii să țin de tîrg. Și așa ne-a dat Dumnezeu avere comunelor, case date în arîndă la jandarmi, iar pentru cancelării să ne facem, dacă ne trebuie! Cinstita comisie nu și-a perdut însă firea, să zbućiumă acuma să zidească, colea, case notariale, în lege, ca să nu rămînă Măriile noastre, mai pre jos, de vecinii din Almașul mare.

Va zice cineva: nu-i pagubă, că jandarmii în 10 ani dau arîndă 6000 cor. Ba-i pagubă, frate, că jandarmii, dacă numai odată li năpădesc bălauri de părăie, te lasă până la an! Și apoi să zicem că în zece ani, — Doamne ferește, — n'ar ploia să crească cele paraie pe cari vine apa ca pe scocul morii de repede. Dar reparatul părăților, dar camăta banilor, apoi darea și aruncul cel mare, papă arînda, și noi am aruncat pe apă 7400 cor. din gura săracilor, aproape muritori de foame de pe ripile Teche-reului, Poienii, Voii, Porcurii, Valealepei și Almașului de mijloc, unde aruncul și până acum e 100%. Și ne mai trebuie cîteva mii pentru pompa cea nouă din casă. S'a dat recurs întemeiat la comitat. Și avem nădejde, că să va face rînduială.

La așa gospodărie să pricep unii preoți și primari de pe la noii Ai aștepta mai multă tărie dela preoții mai tineri, cu școală mai multă. Dar nici o nădejde, căci duhul vestitului nostru preot-»Apostol«, azi-mâne numai în cîntarea poetului îl mai întilnești.

Un plătitor de dare.

NOUTĂȚI

Din arest — pe cîmpul de război! Iaca soartea ce spun unii, că așteaptă pe o parte a celor arestați azi prin feluritele aresturi ale statului. Îndeosebi pe aceia cari au fost judecați nu pentru crime urite, ci, de pildă pentru procese politice, pentru cele scrise de ei prin foi. De-'s soldați de rezervă, — li scoate din arest și-i duce sub steag și de aci pe cîmpul de luptă pentru patrie!

Avem și noi arestatul nostru, pe redactorul nostru dl Iuliu V. Ioanovici, om încă tiner, soldat în rezervă, și ne îngrozim de gîndul că l'om vedea ca mîne scos din arest și trimis — la războiul Căci corpul de armată ardelean și deosebi regimentul nostru de acasă 64. de care să ține, este, iacă, mobilizat.

Dr. D. Lascu, despre a cărui arestare la Brașov am pomenit și noi, — scrie prin toi că la Brașov, venind din Țară, nu a fost arestat de gendarmi, ci însuși s'a înștiințat

lor; dela Brașov a fost la Oradea-mare și de acolo la Seghedin.

Dsa a scris în *România*, două broșuri despre stările din Ungaria. Acum ci-că procuratura îi va face proces și pentru acele broșuri, deși au apărut în altă țară! Deși la așa ceva n'are drept.

Fiind în preajma războiului, „Libertatea“, pentru a-și sluji cit mai bine cetitorii, va ieși de 2 ori pe săptămână! Vezi înștiințarea din fruntea numărului de față.

Soarte amară! O Doamne, cum pot oameni să te înalțe și cum tot ei pot să te înjosească până mai jos decît în tină!

Cine nu-și aduce aminte de generalul rus Stössel, comandantul cetății Port-Artur în lupta cu laponezii! A apărut-o 2 ani aproape, și-l preamăreau foile țării sale ca pe un grozar erou. Ci într'o zi el crezu că totul e în zadar, și plecă steagul rusesc, care prea mai era apărut de puțin!

Venit acasă, — fu dat pentru asta în judecată și osîndit la 10 ani temniță de cetate! Și e tot închis de atunci. De Anul-nou a rugat pe Împăratul rusesc să-i dea grație (iertare) că e bolnav, cine știe cît o va mai putea duce. Și nu i-s'a dat.

Acum ci-că va fi grațiat totuși și Stössel și încă doi generali închiși ca și el, — dar acum iertarea îi vine prea târziu. Nenorocitul e lovit de apoplexie (gută). Incît și lăsîndu-l liber, nu mai e om!

Nu sărutați morții! În comuna Nagyker din Ungaria a răposat deunăzi o femeie. Fata sa, de 18 ani, nainte d'a duce la groapă sicriul în care zăcea iubita sa maică, a sărutat mai de multe ori gura rece a prea iubitei mame! După cîteva ceasuri i-s'a făcut rău. Medicul a spus că este în veninată prin intrarea în sîngele fetei a veninului din trupul morții. Fata nenorocită se vede, că avuse o rană neînsemnată la uze, și prin rană a ajuns veninul în sîngele ei. A treia zi au mormîntat-o și pe ea.

Arătați, vă rugăm, tuturor cetitorilor din comună, invitația de abonament ce facem în fruntea acestui număr!

Drepturi politice să dau Dobrogenilor, — cari, dela războiul din 1877 până azi erau cîrmuiți de guvernul din București, fără a avea și ei drept de ales deputați la dieta din București. Acum guvernul român află sosit timpul a întinde drepturile țării-mume, și asupra acestei provincii, primite după războiu, în schimbul Basarabiei perdute.

Dr. I. Cădariu, candidatul de avocat din Lugoj, care a fost împușcat de mireasa sa părăsită, în prețuia de a să cununa cu nou aleasa sa mireasă, — a încetat d' viață, căci doctorii nu i-au putut scoate din cap gloanțele, două, ce i-a izbit desnădăjduita fată părăsită de el, Elena Abuceanu. Răzbunătoarea e închisă, așteptîndu-și judecata. Două, ba trei vieți nenorocite!

Indreptare: Szegő nu e Nogál. Ni-se scrie:

„Cele adause din partea redacției, la știrea despre apucătura procătărească prim care să vinde de nou averea Românilor din Valea-Geoagiului, cari au pămînturi dela groful Kun István, — au greșit adresa, intrucît avocatul Szegő nu e cel vizat în acel comentariu. Acel venit dela Baia-de-Criș era unul *Nogál*, dar acela s'a dus și de pe aici. Szegő e venit dela Cluj, din țara „Kulturgyletului“, de aceea e așa cu suflut bun pentru țăranul român, — căruia uite ce mai festă îi joacă!“

Indreptăm dar acea notiță, în acest înțeles. Sintem tot acolo. E cu atît mai urît, că un avocat încă tînr, care n'a ajuns a fi un desperat, poate făuri astfel de planuri de a face năcaz unor oameni ce nimic nu i-au greșit, doar aceea greșesc că într'una îi căută cancelaria și-i duc pîne românească, ca să trăiască! Pe un desperat l'ai înțelege încă, că să folosește și de atari apucături de paragrafi răsuciți. Acestuia i-să poate însă ierta asta, cu atît mai greu!

Mai mulți preoți tineri, cari fusese asentați ca clerici și acum sunt însemnați în catastifele militare, ca preoți militari în rezervă, au fost și ei chemați la comanda de întregire a regimentului nostru 64 la Orăștie, și avizați să fie gata a pleca în Bosnia spre a fi de slujbă în lagăre și spitale, pe lingă bolnavi și morții!...

Drăguțul procuror dela Cluj, nu știe cum să ne mai facă să-l simțim. Noi îi trimitem foile regulate, dar un număr din »Tovărășia« și unul din »Foaia Interesantă« te miri pe unde s'a pierdut, pe postă ori chiar prin cancelaria lui. Și el, nu să ceară să-l trimitem de nou, lucrul ce să obicinuește, că vina nu să știu a cui e, — ne-a dat de-adreptul în judecată și ne-a făcut să plătim cîte 4 cor. pedeapsă pentru fiecare foia de 1 crucer ce el n'a căpătat! Și să ne umplem foaia cu judecată unguerească ce o publicăm pe pag. 6 a acestui număr. Culanță și bunătate, nu-i vorbă.

Cap împede, nervi tari, somn sănătos vom avea, și nu o să ne supere dureri de stomac, nici stări nervoase, folosînd veritabilul Fluid-Elsa alui Feller. Duzină de probă, franco, 5 cor. — Nu vom cunoaște infundarea la scaun, haemoroide etc. folosînd Pilule-Elsa alui Feller pentru mînat. 6 cutii franco 4 cor. Veritabile numai la Eugen V. Feller în Stubica Centrala 119. (comit Zagreb).

Cerem iertare acelor cari ni-au trimis scrisori de publicat, stiri, corespondențe, — că locul ce li-l pregătisem. li-l-au luat stiriile multe și felurite de războiu! In numărul viitor publicăm cite numai putem din cele ce așteaptă publicare!

Numărul viitor al „Libertatei” să trimită de aici Mercuri (24 Martie) eu cele mai nouă stiri despre războiu!

1909. B. 134/6. Ó Felsége a király nevében! A szászvárosi kir. Járásbíróság mint büntető bíróság két rendbeli sajtórendőri kihágással vádolt Jozon Sándor elleni bűnügyben a Fodor Gyula ügyészégi megbízott által emelt vád fölött a Szászvároson 1909. évi márczius hó 10-én Czecz Zakariás jegyzőkönyvvezető részvételével megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következően ítélt: vádolt Jozon Sándor ki 1886. évben Otthán született, szászvárosi lakos, gör. kath. vallásu, nyomdász és a „Libertatea” czimű Szászvároson megjelenő politikai hetilap kiadója, kevés vagyona van, bűnösnek mondatik ki az 1848. XVIII. t.-cz. 30. §-ban meghatározott két rendbeli sajtó rendőri kihágásban; elkövetve ez által, hogy a „Libertatea” czimű Szászvároson megjelenő politikai hetilap mellékletét képező „Tovărășia” czimű lapnak 1908 évi 24-ik számából mely folyó év január hó elején jelent meg és ugyan es k a nevezett lapnak mellékletét képező „Foaiá Interesantă” czimű lapnak 1909. év 1-ső számából, — mely folyó év január hó 9-én jelent meg, a kolozsvári kir. ügyészéghez a köteles példányokat 1909. év január hó 31-éig nem küldötte meg, mint a lap kiadója és ezért a fennt jelezett §. alapján az ítélet fogatnabba vételétől számitandó és az 1892. XXVII. t.-cz. 3. §-sában meghatározott czélokra fonditandólag 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizetendő 4—4 kor. pénzbüntetésre ítéltetik. Vádolt köteles ezen ítéletet az 1848. XVIII. t.-cz. 35 §. rendelkezése alapján a „Libertatea” lap legközelebbi számában közzétenni, az ezen törvény 31-ik §-ban megirt módon behajtandó 200 kor. büntetés terhe alatt.

Indokok: A kolozsvári kir. ügyészégnek 1909. év január hó 31-én kelt 1119 és 1120—909. kü. számu hivatalos feljelentéseire Fodor Gyula ügyészégi megbízott azért emelt vádat Jozon Sándor vádolt ellen, mert ő mint „Libertatea” czimű Szászvároson megjelenő politikai heti lapnak mellékleteit képező „Tovărășia” és „Foaiá Interesantă” czimű lapnak 1908. évi 24 ik és 1909. évi 1-ső számából, melyek folyó év január elején jelentek meg, a kolozsvári kir. ügyészéghez kötelespéldányokat mint e lapok kiadója 1909. év január hó 31-éig sem küldötte be. Minthogy vádolt a hivatalos feljelentésekkel szemben azon állítását, illetve védekezését, hogy azokat elküldte a kir. ügyészégnek, mivelse tudta bizonyítani s elismerte hogy ezen kötelespéldányok elküldéséről jegyzéket eddig nem vezetett

sem ajánlva nem küldötte, pusztá tagadásával szemben a kolozsvári kir. ügyészégnek hivatalos feljelentési alapján mindkét vádat bizonyítottuak kelett, hogy vegye, mely cselekményei az 1848. évi XVIII. t.-cz. 30. §-ban meghatározott sajtó rendőri kihágások tényálladékait aladékait állapítják meg. Ennélfogva vádolt büntetlen előéletére mint enyhítő körülményre tekintettel, míg sulyosító nem volt megállapítható; bűnöségi fokához mértem első bünteteskép, — minthogy a bíróság előtt azt jelentette ki, hogy jövőben a vonatkozó törvény rendelkezéseinek tesz, — a rendelkező ügyben irt büntetéssel volt sulytandó. Azon meghagyás, hogy ezen ítélet teljes szövegét vádolt mint kiadó a Szászvároson megjelenő „Libertatea” czimű lap legközelebbi számában közzé kell, hogy tegye 200 kor. büntetés terhe alatt. az 1848. XVIII. t.-cz. 35. §-sán alapszik. — Szászváros, 1909. évi márczius hó 10 napján. Fekete Mihály, kir. járásbíró.

POSTA REDACȚIEI

Dni Nic. S. in Hațeg, și allora. Repetăm: Mulțămite publice nu publicăm decit ca inserate plătite. Trimiteti 2—3 cor. după mărimea scrisorii, și apare, altfel nu.

Ds. D. Siv. in S. „Versul lui Adam” nu-i așa frumos ticluit, ca să-l putem pune în foaie.

V. Cr. „Lingă Olt”, nu o putem folosi.

Di C. in P. „Un francez lenes” a mai fost publicată în foaiá noastră.

Di N. Ber. in B. mare. Rămíne așa cum zici dta.

CONVOCARE

Onorați membri ai „Reuniunii rom. de înmormintare din Orăștie” sunt prin aceasta invitați, în înțeleșul §-ului 14 litera f) din statute, a participa la

a XII-a adunare gen. ordinară a Reuniunii, care să va ținea Duminecă în 8/21 Martie a. c., în o sală a școalei gr.-or. române din loc, îndată după eșirea din biserică.

La ordinea zilei:

Agendele prescrise de statute:

Raportul comitetului asupra anului de gestiune 1908.

Raportul cassarului despre starea averii Reuniunii;

Eventuale propuneri, înștiințate la vreme, după statute.

Alegerea comitetului pe un nou period de 3 ani.

Orăștie, la 7 Martie n. 1909 (312) 2—2

Nicolae Trif, președinte.

Ioan Moța, secretar.

Copiii născuți fără timp

prin Emulziunea lui SCOTT sunt scutiți de slăbire și ajung la tările și voe bună normală.

Nelinistiții părinți cu miile pri-grabnica însănătoșare a copiilor lor.

La cumpărarea medicinei Emulzio, vă rugăm să fiți cu atențiune la marca de scutire SCOTT — pescarul.

Încă și atunci cind ei nu primesc laptele,

Emulziunea SCOTT cu plăcere o primesc și o mistue ușor!

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Să capătă în toate farmaciile. (178) maciile. 26—28

Yâ dăm sfatul să folosiți la reumă, durere de oase de spinare, nervositate, palidă, tremurat, etc. Fluidul veritabil! Duzină de probă (12 sticle), 5 coroane. La neregularitatea scaunului, conturbare la miguri, gazuri, stare de friberbar ale lui Feller; 6 comanda dela Eugen V. Feller, in Stubica (comit. Agram) Centrală nr. 119. (195) 22—

Pluguri și pari.

Să află la subsemnatul:

Pluguri originale »SACK«, »Sack« mic. Pluguri de oțel numite pe lanț (invențiune nouă), făurite, vârsate. — Rotile cu osie de fer. — Garantez pentru mers bun și ușor. — Prețuri ieftine. — Dela o firmă din Ungaria.

PARI de 4—5 metri. Toate à conto per Noemvrie, la oameni cunoscuți. (321) 2—6

Ioan Oprean Koneza (Alsófehér megye).

Strămutare de local!

Subscrisul aduc la cunoștință On. public din loc și jur, că eu 1 Decemvrie 1908 mi-am strămutat lucrătoreea de

pantofărie din strada Apei Nr. 21 in Piața mare in casele Domnului Dr. I. Popp.

Rugindu-mă de binevoitorul sprijin al on. public, semnez cu toată siima

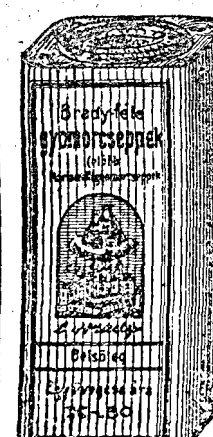
Petru Sponor măestru pantofar in Orăștie. (304) 3—5

MULTE MII DE OAMENI

își caută adesea cu anii, cu mari spese, vindecare, ușurare de durerile ce-i chină până la ura de viață. Mulți bani cruță cei-ce în loc de a proba azi un leac mâne altul, atacă răul la rădăcină. Să se știe că **picina celor mai multe rele e stomacul.** La sârăcie de sînge, gâlbînare, hemoroid, mistuirea rea e cauza, afară de alte dureri ce vin din stomac. — De aceea de el să purtăm grije mare, și să folosim **picăturile de stomac alui Brady** recunoscute de distinsc, după prescrierea ce să află la fiecare sticlă. Mai ales cind relele să simt: lipsă de poftă, moleșié, greață, arsură și zgirciu în stomac, — îndată să luăm

Picăturile de stomac-Brady

că prevenim imbolnăviri ce vor urma și vor costa mulți bani și vreme! Picăturile de stomac Brady nu numai că fac poftă și liniștesc durerile, dar regulează scaunul, înviorează și previn boale! **Picăturile Brady de stomac** e un leac de mare lipsă la casă! Mii de familii îl folosesc. Mii de scrisori de recunoștință. Mulți cari au probat cu de toate, spun, că după folosirea citorva sticlute, s'au făcut bine.

Picăturile de stomac-Brady

sunt de tot nesticăcioase, și să pot da și la copii mai mari. Dar fiind tare cunoscute, mulți le imitează. La cumpărări să cerem dar expres **Picături de stomac-Brady.**

Și să grijim, ca fiecare sticlă să samente cu chipul micit de alături, in **C. Brady** pachetare roșie, cu subscrierea asta:

Ca să nu iei imitații fără preț, cere-le de-adreptul (280) 6—12 la fabricatorul lor:

Apoteca C. BRADY

la „Regele Ungariei” in Wien I., I. Fleischmarkt I. Depot 260. de unde căpătați trimițind banii înainte ori cu rambursă. **6 sticle cu 5 cor. și 3 sticle duble cu 4 cor. 50 fileri** picături proaspete, franco, fără alte spese. — Acum a ieșit o „Broșură specială”, care la cerere să trimitte ori-cui gratis, franco.

SOCIETATEA PE ACȚII PENTRU EXPLOATAREA ȘI EXPORTUL APELOR MINERALE UNGARE (Magyar Ásványviz Forgalmi és Kiviteli Részv.-Társ.) Budapesta, V. Báthori utca 5. Depozit general la Firma Hermann Nussbaum, Deva.

Sunt în depozit și să vînd, în schimbul sticlelor, următoarele:

Borsák, izvorul principal Borsák, izvorul Kossuth Borsák, izvorul Baltazar Matild, izvorul Bodok Boross Borhegy

De Boholt Előpatak (Válcele) Rákosul-sup. „Mania” Fehérkő Gloria Hankó

Horgász Kásson Jakabfalva Kásson-Salutaris De Repat Selter-săcuiesc Stojka. 3—30 (306)

„Ardeleana“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie (Szászváros).

La institutul de credit și economii „Ardeleana“ societate pe acții în Orăștie este de ocupat un post de

practicant de bancă

cu o remunerațiune stabilită de Direcțiune.

Cei-ce voesc a obține acest post au a-și înainta cererile lor provăzute cu atestate justificative la direcțiunea institutului cel mai târziu până în 31 l. crt.

Dela petenți să cere să fi absolvat cu atestat de maturitate școala comercială și să cunoască limba română și maghiară. Cei cu praxă de bancă vor fi preferiți.

Orăștie, 12 Martie 1909.

(318) 2-3 Direcțiunea.

Licitațiune minuendă.

Pe baza planului și preliminarului de spese, aprobat din partea Prea Veneratului Conzistor Arhidieceșan, cu datul de 12/25 Iulie 1908. Nr. 8063 Epitr., prin aceasta să publică concurs de licitațiune publică minuendă, pentru darea în întreprindere a reconstruirii bisericei gr. or. din Ormindea protopresbiteratul Zarand. Turnul rămâne neschimbat.

Licitațiunea să va ținea în 13 April n., a treia-zi de Paști, în localul școlii.

Prețul de strigare este 12.000 cor. avînd comuna bisericească a da materialul brut, adică: piatra, cărămida, nășipul și varul.

Licitanții au să depună vadiu de 10% înainte de începerea licitațiunii, acceptabil în număr sau hirtii de valoare.

Comitetul parochial își rezervă dreptul de a angaja la lucru pe acel întreprinzător, în care va avea mai multă încredere.

Spese de călătorie și diurne nu să dau.

Planul, preliminarul de spese și toate condițiunile, să pot vedea ori-șicînd la oficiul parochial din Ormindea (lîngă Băiță, în Zarand).

Ormindea, din ședința comitetului parochial ținută la 6 Martie n. 1909.

Nicolau Popp, Avram Lăslău, preș. com. par. notarul comit.

Viciu Vasiliu Damian, protopresbiter. (314) 2-2

Nutreț!

La arîndatorul Paul Ulrichshofer din Bințiți, (lîngă Orăștie), — să află de vînzare *fîn și trifoi!* Adresa:

Paul Ulrichshofer
în Bințiți (Benczenca u. p. Sz.-Vdros). (317) 2-3

Practicant de apotecă,

află aplicare în farmacia subscrisului.

Cel puțin 6 clase gimnaziale să recer negreșit.

Pentru informații mai de aproape a se adresa.

Cornel Demeter,
farmacist, Orăștie (Szászváros). (315) 2-2

Vin bun!

La subscrisul să găsește de vînzare vin de calitate cea mai fină, produs pe coastele dela Șiria (Világos), și anume:

Rizling curat, Rouge și Mustafér,

foarte bine îngrijit! Să vinde dela 50 litri în sus, cu 32 cor. hectolitru. Să vinde la olaltă sau separat. Separat e mai scump. Vin curat dela deal, nu de grădină sau de cîmpie! Fără drojdii!

Pentru ori-ce informații mai de aproape, vă adresați la vînzătorul:

Petru Benea,
proprietar de vii în Șiria, (258) 10-10 Világos, comit. Arad.

Ofert extraordinar!

4 părechi de ghete (păpuci) cu și-nor pentru:

numai 7 cor.

Cartelarea concurenței a lăsat Centralei noastre să facă ofert numai la privați și la oferenți anumiți. Eu am fost deci împuternicit a vinde ori-cui 2 părechi de ghete pentru bărbați și 2 părechi de ghete pentru femei, bruni ori negri, foarte eleganți, fasonul cel mai nou, de piele, galoșați, cu tălpi tari de piele, — toate 4 păreccile cu numai 7 cor. Trimiterea cu rambursă. Totuși cei-ce nu să nimeresc, să schimbă ori să dau banii napoi fără greș. (300) 4-5.

P. Lust, Krakau, Nr. 24.

Convocare.

Onorații membri ai „Reuniunii de înmormîntare din Căstău“ sunt, în înțelesul §-lui 13 litera f. din statute, invitați a participa la a VIII-a adunare generală ordinară a Reuniunii, care să va ținea Duminică în 15/28 Martie 1909 în școala română gr.-or. din loc, îndată după celebrarea parastasilui pentru răposății Reuniunii și eșirea dela biserică.

La ordinea zilei:

1. Raportul comitetului asupra anului de gestiune 1908.
2. Raportul căsarului despre starea averii Reuniunii.
3. Eventuale propuneri.

Căstău, 4/17 Martie 1909.
Nic. Andreiu, Vas. Sintion,
președinte. 322 1-2 secretar.

Grâu, cucuruz

să caută spre cumpărare grâu și cucuruz cu vagonul, în ori-ce stațiune a calei ferate din provincie.

Adresa la Administrația acestei foi. (307) 3-3

Nr. 282/909.

Publicațiune.

Comuna Alkenyer (Șibot) dă în întreprindere pe cale de licitațiune publică, renovarea morii comunale, care să va ținea la 25 Martie 1909 la 8 ore a. m., în cancelaria comunală.

Prețul strigării e 5000 cor. dela care sumă să recere un vadiu de 10%.

Condițiunile de licitațiune precum și planul, sunt puse spre vedere publică în cancelaria comunală

Alkenyer, la 16 Martie 1909.

Balomiri, Viorel,
not (323) 1-1 primar.

Pentru cultivătorii de vii.

Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura tovarășia românească „MUGURUL“ însoțire economică-comercială în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde (177) 13-25

altoi de viță de viie de toate speciile, precum și

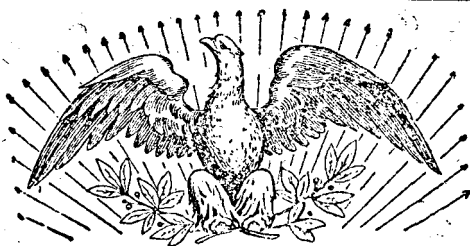
==== viță americană, ====

cu și fără rădăcină, și, la dorință, însoțirea dă instrucție gratis ori-cui în toate ramurile culturai de viie.

Nuci — tineri.

La plebania romano-catolică din Șibișelul-vechiu, posta Orăștie (Ó-Sebeshely, p. u. Szászváros), — să capătă 120 buc. nuci tineri de plantat. Nați de 150—300 cm. Prețul dela 70 filerți până la 1 cor. 60 fil. unul. Cel-ce i-ar lua pe toți, — capătă 20% scădere de preț. — Tot acolo să capătă și cîteva ferdele de nuci. (319) 1-2

Vrei o carte interesantă și frumoasă gratis?

Scrie, pomenind de foaia noastră, la adresa de jos și-ți vine gratis în cuvertă închisă descrierea celui mai interesant fel de leuire, ușor de priceput și totuși după știință; cum să scapi de slăbire de nervi, neputință sexuală, dureri reumatice, dureri de cap, nesomn și ori-ce slăbii învechite. Facem cunoștința aparatului Electro-Vitalizer, aparat galvanic din elemente uscate, care dă curent galvanic egal, statornic nervilor slăbiți și-i întărește. Aplicarea Electro-Vitalizer-ului a dat așa rezultate strălucite, că azi și publicul ca și specialiștii, știu, că nu este alt aparat electric mai perfect! Cura electrică toți o țin bună, mai ales cu un aparat ca Electro-Vitalizer-ul.

Dacă ai timp, cercetează-ne, și îți vom arăta gratis felul de vindecare și sute de scrisori recunoscătoare, — ori cere, pomenind foaia asta, cartea cea de 80 pagini cu chipuri ce vine gratis, închisă, deosebit pentru femei și bărbați. În ea să descrie poporal succesele strălucite ale curei electrice cu aparatul Electro-Vitalizer. (279) 2-4

Institut de ordin medical Electro-Vitalizer,
BUDAPESTA, Károly-kör. 2. félem 60.

A tențiune!

Nu-ți comănda altoi de viie, mlădițe de viie, până nu ceri catalogul cu prețuri dela mine! Miia de altoi cu rădăcină 140 cor., soiul Delawre 100 cor. miia.

Adresa: SZIGYÁRTÓ NAGY MIHÁLY
Felső-Szeged, Somogy megye.

(227) 18-25.

CINE VOESTE A ZIDI

case nouă, și dorește a avea *lucru bun de măsar*, (timplar) ca: Uși, ferești, padimente, aranjamente în școale și biserici, și altele, — să nu întirzie a cerceta atelierul subscrisului — unde s'au gătit cele mai multe lucrări atât la case particulare, cit și pentru școli și biserici!

Rog onor. public român, și onoratele comitete parohiale, a să adresa cu toată încrederea la mine, asigurându-i că pe lângă *prețuri moderate*, le dau *lucru bun și solid*, — punnd mare grije și pentru transportul lucrului pe unde ar fi de transportat.

4-24 (268) **Dumitru Martin**, măestru timplar (măsar) în Orăștie. (Szászváros).

La apotecarul CORNEL DEMETER

în Orăștie—Szászváros (lingă bisericile evang. reform.)
să capătă următoarele preparate de bun renume:

II. Preparate economice! — Luați aminte! —

ECONOMILOR! Cetiți cu atențiune următoarele și ve-ți vedea, că nu-i de lipsă să mergeți în America, spre căutarea dolarilor; în Germania, spre căutarea marcelor; nici în Klondyke, spre căutarea aurului, căci îl aflați aici la voi acasă și anume în curțile voastre economice!

Știut este, că creșterea vitelor, cailor și a porcilor, aduce foarte mari venituri economilor. Știut este, că prețul acestora să taxeze după exteriorul lor, (să plătește după cum e vita), dar puțin știu, că cum și ce trebuie făcut, ca vitele cornute, precum și porcii și caii, să fie grași, mari în oase și frumoși, căci cari știu, nu bucurosi spun și altora, ca să nu aibă și alții așa vite frumoase.

Spre a ajunge aceste scopuri, trebuie întrebuițat

„Pravul de vite Demeter“,

căci de pravul acesta să îngrășe porcii, caii și vitele cornute, cresc mai mari și devin mai osoși, capătă putere mare, capătă poftă de mîncare, și vacile dau lapte mai mult și mai bun ca de comun, — avînd vitele, porcii și caii totodată un preț cu mult mai mare, la care între alte împrejurări, nici-cînd nu ar fi ajuns.

La purcei, viței și mînzii, întrebuițînd-acest prav, să dezvoaltă foarte repede, să întăresc în oase, și contribuie la dezvoltarea poftii de mîncare.

Fieștecare econom bun, trebuie să folosească acest prav la vitele, porcii și caii lui, căci prin folosința acestui prav, are foarte mare cîștig la vînzare, fiind porcii, vitele și caii frumoși și grași.

Cultura de astăzi ne învață, ca pentru ajungerea stării bune, nu e destul numai a munci, ci munca aceea trebuie pusă în legătură cu raționalul, căci numai munca rațională ne poate aduce fericirea și îndestulirea materială după lucrul nostru.

Pe lângă o muncă rațională lucrî mai puțin, — dar cu mai mult rezultat, — decît a munci de dimineața pînă seara, făr' de nici un sistem.

Tot așa e și la creșterea vitelor, căci aci raționalul este a ști că, cum poți ajunge ca pe un vițel sau mînz, ori purcel, în timp scurt și cu puțină hrană, să fie mai dezvoltat și mai cu preț ca acela pe care trebuie mult timp a-l hrăni, și totuși nu e destul de dezvoltat și gras.

Dacă tot în unul și același timp crești 2 purcei, viței ori mînzii și pe unul îl crești cu nutreț regulat, iar pe celalalt, pe lângă nutrețul regulat, dîndu-i și din „Hrana Demeter“. În scurt timp să va observa diferența între aceștia, deoarece acela care a căpătat din „Hrana Demeter“, va fi cu mult mai dezvoltat, mai gras și mai frumos, decît acela care s'a crescut numai cu nutreț regulat. Așadar crescînd aceștia cu „Hrana Demeter“ devin valoroși (mai cu preț) în cel mai scurt timp.

Raționalul creșterii vitelor deci, constă întru aceea, că porcii, vitele cornute, caii și oile, trebuie hrănite cu pravul „Hrănitore Demeter“, căci amestecînd acesta în hrana vitelor, cresc în scurt timp de minune.

Deci în procedura aceasta să află aurul, dolarii și coroanele! Așadar nici un econom bun să nu întirzie a cumpăra acest prav de mare folos! Cine nu-l cumpără este însuși dușmanul economiei sale.

Acest prav de mare folos, să capătă în preț de 60 fileri o cutie. **La comanda de 10 cutii se trimite francat. Revînzătorii capătă rabat corespunzător.**

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuițarea acestuia găinile oua mai mult ca de comun, chiar și în timp de iarnă — pe cînd altcum nu ne ouă, sau foarte puțin. **Prețul 30 de fileri.**

Pentru moartea cloșanilor și a șoarecilor. Este prav sigur pentru stîrpirea lor. **Prețul 60 fileri.**

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii sufar mult de mîncărimea păduchilor prin care mîncărime sunt reținuți în îngrășarea și dezvoltarea lor, ba chiar slăbindu-i, astfel încît în loc de a li-să ridica prețul, chiar perd din valoare! De aceea fiecare econom să întrebuițeze această unsoare, căreia îi e prețul 20—40 fileri și 1 cor. Cu unsoarea aceasta e de a unge vitele și porcii. Și la oameni să întrebuițeze cu efect sigur. Are favorul că nu murdărește ca alte unsori pentru păduchi. (254) 7—

Grijiți această listă de prețuri ca la caz de lipsă să aveți adresa corespunzătoare.

Editor și redactor responsabil: Alexandru Ioan.

Pentru vătămăți!

Legătorele de vătămătură patentate ces. reg. ale lui **Keleti**, provăzute cu pelottă pneumatică de gummi, sunt, după părerea celor mai aleși medici, cele mai bune în soiul lor! Prin construcția lor potrivită, țin și opresc cu siguranță și cele mai vechi și mai grele vătămături.

Prețul: Cu 2 laturi 12 cor. Cu 2 laturi 24 cor.

Legători pentru vătămătură la unghiul moale: simple dar trainice: Pentru 0 laturi: K 6—, 8— și 10— Pentru 2 laturi: K 12—, 16— și 20—

Legători pentru vătămătură de buric; legători de foale pentru pînțecă ce atîrnă în jos, ori contra boalei de stomac sau ficat.

Nou! Clorap pentru vine lărgite, făr' cusătură. Nou!

Legătoare pentru menstruație; sustinători de ouă, etc. cum și tot felul de lucruri de lipsă la grijirea de bolnavi și pentru comoditatea bolnavului, în cea mai bună calitate, și pe lângă prețurile de fabrică, le trimite: (220) 17—52

I. Keleti fabricant chirurgical de unelte de legăt.artificiale
Budapesta, V. Koronaherezeg u. 17.
Catalog ilustrat, gratis și franco!

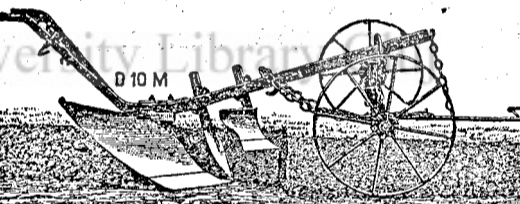
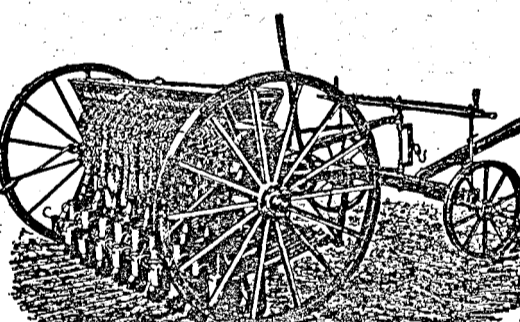
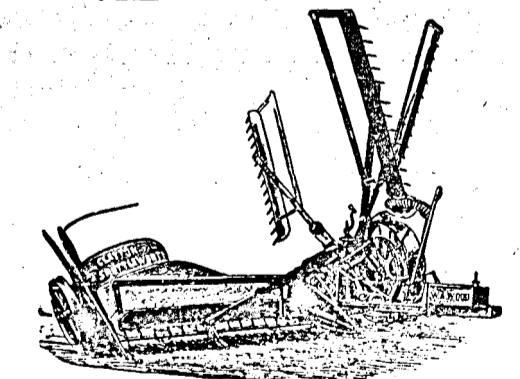
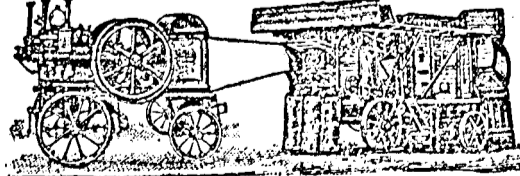
Anunț de căsătorie.

O fată cu bune studii, eco-noamă distinsă și cu zestre frumoasă, dorește casatorie cu un bărbat potrivit, diplomat, care să nu fie trecut de 30—35 ani, om serios și moral. Avere nu e chiar necesar. — Oferte a să trimitte la Administrația „Libertatea“ care le va imanua persoanei interesate. (309) 3—3

Cine dorește călătorie
— bună și iute —
— de plăcere —
in
6 zile
la America

acela să ceară îndrumări românești dela
Falk și Comp.
Cancelarie românească
HAMBURG
Raboisen 30.
22—27 (180)

Depozitul CAROL F. JICKELI
Alba-Iulia și Sibiu.

Pluguri diferite!
*
Cultivatori!
*
Grape de fer!
*
Mașini de sămănat, sistem mai nou!
*
Mașini de secerat, americane!
*
Mașini îmblătitoare cu mîna și putere de cai, sau cu motoare de benzin ori oleu natural! Fabricat german! — Sunt cele mai sigure în lucru, simple, și le poate conduce orice om nespecialist!

Mașini de scărmanat lîna folosite dar în stare bună, încă să află ieftine!
(308) 3—10 Sunt și alte mașini agricole în

Depozitul CAROL F. JICKELI
în Alba-Iulia și în Sibiu.

„Tipografia Nouă“ în Orăștie.